ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

№8
2025

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 552 sahifa, 1-avgust, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Doniyorov S. M. –"Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
• Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)
Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
• Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tashkiloti direktori modeli: tizimli boshqaruv yondashuvi asosida shakllanishi 14
Abdullayeva Nafisa Shavkatovna, Maraimova Muxtabar Pulatovna

O'smirlardagi nevroz holatining psixologik xususiyatlari 20
Abduraximov Doniyor Abdusaid o'g'li

Ta'lim siyosati va o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi: xalqaro tajriba va o'zbekistonda amaliyot taqqoslamasi 25
Ahadova Mushtariybonu Akmal qizi

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning hozirgi holati va o'ziga xosligi 30
Beknazarova Muxlisa O'tkir qizi

Ta'lim sifatini oshirishda "Barkamol avlod" bolalar maktablarining zarurati va ahamiyati 33
Eshmuminova Oybarchin Botirovna

Bolalarda nutq kamchiliklari: etiologiya, rivojlanish dinamikasi va erta aralashuv 39
Isayeva Mushtariy Alisher qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini kitobxonlikka o'rgatish usullari 44
Maydonova Saboxat Sadulloyevna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik vositasida badiiy adabiyot namunalariga qiziqishni shakllantirishning o'ziga xos jihatlari 48
Mingbayeva Barno Ubaydullayevna

Pedagogical Characteristics in Enhancing Speaking Skills of Esp Learners in English Language Classes Through Digital Technologies 52
Pardayeva Zulaykho Yusubjonovna

Nutq buzishlarida uchraydigan idrok jarayonining o'ziga xos xususiyatlari 55
Ruziyeva Guzal Shuxrat qizi

"Biologik savodxonlik" tushunchasi zamonaviy ta'lim paradigmasi kontekstida 59
Umaraliyeva Mamura Tashxodjayevna

O'qituvchi faoliyatida kasbiy madaniyatning o'rni 65
Umarova Feruzabonu Bobir qizi

Gamifikatsiyalangan jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining 11–12 yoshli o'quvchilarda emotsional barqarorlikka amaliy ta'siri 68
Tojiyev Baxriddin Baxtiyorovich

O'quvchi yoshlarni milliy qadriyatlar va an'analarga hurmat ruhida tarbiyalashning nazariy asoslari 72
Isokov Ravshanbek Ulug'bek o'g'li

Media va axborot savodxonligi 21-asr pedagoglarning asosiy kompetensiyasi sifatida 76
Boypolvonov Barot Djonqobulovich

Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining leksik kompetensiyasini takomillashtirishning lingvistik va lingvometodik talqini 81
Ismoilova Zarnigor Raximjon qizi

O'quvchi yoshlarni milliy qadriyatlar va an'analarga hurmat ruhida tarbiyalashning nazariy asoslari 86
Isokov Ravshanbek Ulug'bek o'g'li

Pedagogik faoliyatda stress namoyon bo'lishiga ijtimoiy omillarning ta'siri 90
Jumanova Ug'iloy Sodiqjonovna

Oliy ta'lim muassasalarida nomutaxassislik yo'nalishlarida ingliz tilini o'qitishni takomillashtirish 96
Koshayeva Sansabila Kamiljanovna

Ijtimoiy-ekologik madaniyatni rivojlantirishda xalqaro tajribalar va ta'lim jarayonining o'rni 100
Mamajonova Fotimaxon O'ktamovna

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirishning ahamiyati 105
Murodova Madina Karim qizi

Elektrotexnika va elektronika fanini o'qitishning zamonaviy metodlari 108
Ortiqov Mironshoh Sodiqovich

Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini takomillashtirishda Blended learning texnologiyasini O'zbekiston oliy ta'lim tizimiga tatbiq etish 110
Pakirdinova Sharofat Abdumutaljonovna

O'zbekistonda ta'lim sohasi bo'yicha strategik dasturlarni ishlab chiqish istiqbollari 115
Quronboyeva Mavluda Bahodirovna

Xalqaro baholash dasturlari va neyropedagogika 120
Sidiqova Yulduz Sobirovna

6-sinf o'quvchilarida matn bilan ishlash ko'nikmasini shakllantirish metodikasi 123
Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi

Talabalarda pedagogik qobiliyatlarni shakllantirishda pedagogik texnologiyalarning ahamiyati 128
Yusupov Ulug'bek Kadirovich

Adabiy ta'lim jarayonida o'quvchi ma'naviy kamolotini ta'minlashda motivatsiya uyg'otish texnologiyalarini takomillashtirish 132
F. Zaynabuddinov

Развитие поликультурной компетентности студентов в образовательной среде вуза 135
Киреева Эльвина Фларитовна

Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda pedagogik xususiyatlar 140
Sanayev Gayrat Shermuxamedovich

Maktabgacha yoshdagi bolalar muloqot madaniyatini tarbiyalashning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish 144
Boybo'riyeva Saodat O'ralovna

Kattalar ta'limi texnologiyasi: muammolar, yondashuvlar va rivojlanish yo'nalishlari 148
Davletova A.

Yangi O'zbekistonda inklyuziv ta'limni rivojlantirishning huquqiy asoslari 152
G'aniyeva Gulrux Tavakkaljon qizi

Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida bo'lajak o'qituvchilarni ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirish 156
Madmarova Gulchexra Qodirovna

O'lkashunoslik materiallarining oliy ta'lim jarayonida tarbiyaviy salohiyatini ochib berish 160
Mamajonov Mo'minjon

Muhandislik grafikasi darslarida o'quv faoliyatining shaxsga yo'naltirilgan innovatsion modeli 165
Mamasidikova Gulnora Muhammad qizi

Sun'iy intellektga asoslangan ta'limiy resurslarning pedagogik imkoniyatlari 169
Muhiddinov Muhriddin Nuriddin o'g'li

Ijod maktablari o'quvchilarining badiiy-ijodiy kompetensiyasini rivojlantirishda interfaol metodlarning ahamiyati 173
Nurmatova Shohistaxon Muhammadjonovna

Voleybolchi qizlarni tayyorlashning differensial vositalaridan foydalanish zarurligini, ularning o'yin ampluasini hisobga olgan holda aniqlash usullari 178
Odilova Feruzaxon Valijon qizi

PIRLS baholash tizimini qo'llash vositasida mustaqil o'qishga o'rgatishda IMEN texnologiyalaridan foydalanish 184
Olimjonova O'g'ilxon Abdurasul qizi

Yoshlar o'rtasida internet qaramligi va ijtimoiy izolyatsiya zamonaviy Maugli sindromining klinik ko'rinishlari 188
Polvanov Rasulbek Baxtiyarovich

Boshlang'ich maktabda o'zbek tili darslarida differensial ta'limdan foydalanishning pedagogik shart-sharoitlari 192
Rasulova Nozigul Abdivahid qizi

Ona tili va o'qish savodxonligi darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini takomillashtirish 196
Sharofova Nilufar Ilhom qizi

Xalqaro baholash dasturlari asosida ta'lim samaradorligini oshirishning pedagogik shart-sharoitlari (PIRLS misolida) 200
Tuxtasinova Munira Ibragimovna

Fransuz tili darslarida tabiatshunoslik atamalarini boshlang'ich sinflarda shakllantirish va o'rgatishning o'ziga xos xususiyatlari 204
Umarova Madinabonu Bahodir qizi

O'smir psixologik salomatligini barqarorlashtirishda art-terapiyadan foydalanishning imkoniyatlari 208
Yusupxodjayeva Umida Baxodir qizi

Nofillologlarni (filolog bo'lmaganlarni) kasbiy aloqa madaniyatiga o'rgatish maqsadida zamonaviy ingliz tilining lingvometodik tahlili 214
Zarina Itolmasova

Forsayt va qaror qabul qilishni bog'lovchi kognitiv komponentlar 219
Hasanova Sumanbar Hamroqulovna

Разработка и внедрение виртуальных лабораторных работ по биохимии для студентов фармацевтических факультетов 222
Мамадалиева Зарина

Abduqodir Shakuriyning ta'lim va tarbiya haqidagi umumiy qarash va g'oyalari: chuqur tahlil 226
Ashurova Dilrabo Isroil qizi

Bo'lajak pedagoglarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish tizimi ..230
Jakbarova Zarifaxon Solijon qizi

Badiiy-estetik qobiliyat tuzilmasi va uning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar 233
G. S. Kaxarova

Umumta'lim maktablarida informatika o'qitish asosida ta'limni raqamlashtirishning metodologik asoslari...236
Mamajanov Rakhmatilla Yakubjanovich

Shaxsda ma'naviy intellektni rivojlanishiga qadriyatlar yo'nalganligining ta'siri 240
Mirxoliqova Charos Xabibullayevna

O'qituvchilarning sun'iy intellekt bo'yicha kompetentligini rivojlantirishda metodik yondashuv 244
Najmetdinova Nargiza Sayfetdinovna

Ismlarning ma'noliligi va ularni o'qitishda lingvopedagogik yondashuvlar 252
Sanakulov Zayniddin Ibodullayevich

Fitnes-aerobika mashqlaridan foydalangan holda sog'lomlashtirish mashg'ulotlari uslubiyati 258
Shaxriddinova Laylo Nurxonovna

Raqamli ta'lim texnologiyalarining didaktik va "learning analytics"ning nazariy asoslari 262
Sulaymanov Zulqaynar Rajabali o'g'li

Esse yozishni o'rgatishda zamonaviy metodlar 268
Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi

Iqtisodiy matnlar tarjimasini o'rgatishda raqamli simulyatsiya va virtual reallik (VR) texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari 272
Xujanazarova Nozima Omonjonovna

Yoshlarni harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning ilmiy metodologik asoslari 275
Axmedov Nodir Sadir o'g'li

Talaba-yoshlarda qo'shiq ijrochilik san'atini shakllantirishning zamonaviy pedagogik xususiyatlari: ta'lim islohotlari kontekstida yondashuv 279
Begisbay Temirbayev

Xorijiy davlatlarda biologiya o'qituvchilarini tayyorlash tajribasi va uni O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlari 283
Hayitov Abdirasul Eshdavlatovich

Texnika oliy ta'lim muassasalari talabalariga umumiy fizika kursini o'qitishda virtual labaratoriyalarning ahamiyati 286
Abdurakibov Akmal Abdugaparovich

Ixtisoslashtirilgan maktab o'quvchilarining gapirish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishda yangi – "instruksional texnologiya" va sun'iy intellektga tayanib o'qitish metodologiyasi 290
Abrorxo'ja Muminxo'jayev Muksumxodjayevich

Jaloliddin Rumiy fikrlarining hozirgi yoshlarga ta'siri 296
Allayarov Doniyor Islom o'g'li

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish 298
Aygul Aralbayevna Urazimbetova

Sud psixologik ekspertizasida travmatik tajriba (PTSD) fonida emotsional reaksiya va ko'rsatma sifati o'rtasidagi bog'liqlik 301
Dehqonboyev Shohjahon Oybek o'g'li

Boshlang'ich ta'limda 4 "K" kompetensiyalarini rivojlantirishdagi muhim dolzarbliklar 307
Idiyeva Gulchehra Izomovna

Bikaryer oilalarda gender rollar integratsiyasi jarayonidagi psixologik omillar 311
Ishboboyeva Gulbarchin Rustam qizi

Talabalar mustaqil ta'limini tashkil etishda sun'iy intellekt texnologiyalarida foydalanish muammolari va yechimlari 315
Karshiyeva Dilnoza Utkirjonovna

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning metakognitiv ko'nikmalarini shakllantirishda reflektiv yondashuv 319
Laylo Baxtiyor qizi Axmedova

1939-1945-yillarda O'zbekiston hududida qishloq xo'jaligidagi paxtachilik va oziq-ovqat muammolari 323
Mutallibjonov Boburmirzo Muzaffarovich

Oliy ta'lim muassasalari talabalarining tajriba oxiri jismoniy tayyorgarligi darajasi dinamikasi 328
Samadov Sardor Sodiqovich

O'zbekiston umumta'lim maktablarida mazmun va til integratsiyalashgan o'qitish (CLIL) yondashuvining pedagogik va amaliy imkoniyatlari 335
Tursunaliyeva Muattar Alisher qizi

O'rta maktab 11-sinf o'quvchilarining lug'at boyligini oshirishda turli metodlarning o'rni 340
Xamzayeva Ruxshona Abdusamadovna

Umumta'lim maktablardagi ingliz tili o'quv darsliklari tahlili 344
Xiloldinova Zulayho

Ingliz klassik adabiyoti orqali talabalar ma'naviy-axloqiy dunyoqarashini shakllantirishning innovatsion yondashuvlari 348
Ziyotov Farruh Saodilla o'g'li

XVI asr oxiri va XVII asr boshlarida ingliz dramasining janr va uslub xususiyatlari 352
Sherqulova Zuloyho Dilshod qizi

Биохимическая роль витаминов как кофакторов в метаболических процессах организма 356
М. У. Джалилов

ESL/EFL (ingliz tili ikkinchi/chet til sifatida) kontekslarida lug'at boyligini rivojlantirishda loyiha asosidagi ta'lim (PBL – Project-Based Learning): tajribalar, natijalar va O'zbekiston sharoiti uchun tavsiyalar 359
Masharibova Sayyora Ahmedovna

Maktabga tayyorlov yoshidagi bolalarda kognitiv tezkorlikni rivojlantirishda multisensor yondashuvning samaradorligi 364
Musratova Zilola

Yangi O'zbekiston sharoitida talabalarning tarixiy dunyoqarashini rivojlantirishda tarixiy ongning ahamiyati 367
Shadibekova Dildora Fazildjanovna

O'zbekiston maktablarida ingliz tili darslarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: yuqori sinflarda eksperimental tadqiqot dizayni 371
Ahmadjonova Diyora Dilshod qizi

Texnika oliy ta'lim muassasalarida umumiy kimyo kursini integrativ takomillashtirishning ilmiy metodik asoslari 376
A. A. Xaydarov

Sport faoliyatida pedagogning o'rni 380
Isoqov Nuriddin Halim o'g'li

Katta maktabgacha yoshdagi yengil dizartriya nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalarning lug'at boyligini tekshirish 384
Mamatova Aziza Bo'riboyevna, Xayrulloyeva Marjona Tuychi qizi

Sharqiy mintaqalarda ajrimdan keyingi erkaklarning pxilogik holati: an'anaviylik va zamonaviylik o'rtasida 387
Nazokat Xudoyqulova

Modellashtirish jarayonida "Geogebra" matematik dasturining imkoniyatlari 393
O. Halimov, M. Jo'raqulova

Bo'lajak o'qituvchilarni ijodiy fikrlashini rivojlantirishning pedagogik psixologik asoslari 398
Ozoda Tolipova, Jumaboyeva Zarnigor

Shaxsda psixologik barqarorlikni rivojlantirish omillari 403
Ozoda Tolipova

Oilaviy qo'llab-quvvatlovsiz sportchilarda yolg'izlik hissi va depressiv belgilarning paydo bo'lishi 407
Qaimova Gulmira Uchqun qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik ishlarda oilaning oʻrni 410
Raxmatova Elmira Shavkat qizi

Ajrashgan oilalarda voyaga yetmagan bolalarning psixologik moslashuv darajasi 413
Roʻziyeva Zilola Fayzulla qizi

Rinolaliya nutq nuqsoniga ega bolalar bilan operatsiyadan oldingi davrda olib boriladgan logopedik ishlar 417
Shokirova Shaxnoza Dilmurodovna, Nigʻmatova Movluda Asatulla qizi

Erta turmush qurish muammosining ijtimoiy psixologik asoslari........ 421
Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi

Pedagogik kompetentlikni shakllantirishda raqamli texnologiyalarning ahamiyati 424
Gʻofurova Mohidil Sayfutdin qizi

Integrativ yondashuv asosida v-vi sinflarni raqamli texnologiya vositasida oʻqitishning pedagogik va psixologik mezonlari........ 427
Abdugʻafur Avliyoqulov

Raqamli ta'lim muhitida boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining akmeologik pozitsiyasini rivojlantirish 432
Aralova Dilafruz Dushaboy qizi

Pedagogical Foundations for the Development of National Sports Within the Framework of Physical Education for Schoolchildren 436
Aximbetov Bayrambay Kanatbayevich

Boshlangʻich sinf oʻquvchilarida zamonaviy integrativ metodlar asosida ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishning didaktik modeli 441
Boltayeva Xolida

Oʻsmirlarda gender indefikatsiya namoyon boʻlishiga ta'sir etuvchi psixologik omillar 446
Karimova Gulhumor Shodi qizi

Talabalarni psixologik treninglar asosida ijtimoiylashtirish omillari 449
Omonova Oygul Qodir qizi

Talabalarda bashoratlash koʻnikmalarini shakllantirishning ilmiy pedagogik masalalari........ 454
Rustamov Bektosh Ximmatovich

Boʻlajak musiqa oʻqituvchilarining badiiy ijod qobiliyatlarini rivojlantirish tamoyillari........ 458
Saddinov Alisher Atadjanovich

How to Teach Vocabulary in EFL Classrooms........ 462
Sarvinoz Mirzaliyeva

Urologiyani oʻqitishda interaktiv, multimedia, raqamli texnologiyalarning qoʻllanilishi........ 465
Sayfetdinov Sanjarbek Ikramovich

Taekvondochilarni yillik siklda tayyorlashni rejalashtirish xususiyatlari........ 469
A. A. Nuritdinov

Ingliz tilini chet tili sifatida oʻrgatishda elektron korpuslar, KWIC, Word Sketch va Konkordans usullarini qoʻllash 472
Amonova Mahbuba Olimovna

Innovatsion pedagogik texnologiyalar yordamida maktabgacha ta'limda integratsiyalashgan ta'limni tashkil etish........ 476
Asqarova Dilafruz

Maktab ta'limida oʻquvchilar bilan munosabatlarni boshqarish (CRM) tizimlari bilan integratsiya........ 479
Hamzayeva Kamola Norbek qizi, Duvlanova Mashhura Fahriddin qizi

Boʻlajak jismoniy tarbiya oʻqituvchilarida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish jarayonining psixologik asoslari 483
Ibragimov Aziz Tulkunovich

Sensor afaziyada olib boriladigan logopedik ishlar mazmuni........ 487
Otajonova Dilrabo Ramil qizi

Oilada shaxslararo munosabatlarning ijtimoiy-pedagogik tahlili........ 491
Palvannazirova Yulduz Hasanboy qizi

Maktab oʻquvchilari ogʻzaki nutqini metaforani oʻqitish orqali rivojlantirish metodikasini takomillashtirish (5–7-sinflar misolida)........ 495
Rustamova Dilfuzaxon Vohidjon qizi

Boʻlajak ingliz tili oʻqituvchilarining tanqidiy fikrlashini baholash mezonlari va usullari 500
Tojiboyeva Shohistaxon Komiljonovna

O'quvchilarning tanqidiy fikrlash salohiyatini aniqlashda PISA topshiriqlari asosida diagnostika metodikasi 504
Jumayev Sanjar Soatmumin o'g'li

The Impact of Family, Environment and Early Childhood Development on Motivation 507
Ayakulov Ulugbek Abdugaffor ugli

Talabalarning boshqaruv madaniyatini rivojlantirish texnologiyalarini takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari 511
Hamdamova Mahzuna Tursunovna

Axborot xurujlari sharoitida bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini shakllantirish metodikasi 516
Tojiboyeva Shohistaxon Komiljonovna

Umumta'lim maktablarida o'quvchilarni musiqaga qiziqtirishda pedagogik mahorat 520
Adhamjonova Mubina Nosir qizi

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarini tayyorlashda lingvo-akme integratsiyasi afzalliklari 525
Davlatova Firuza Kamolovna

Ta'lim jarayonida loyiha metodidan foydalanishning asosiy tamoyillari 531
Iminova Muhayyo Aslanbekovna

Enhancing Creative Communicative Competence in Senior Secondary Students Through Problem-Based Learning 534
Jumaniyozova Muxayyo Saparboyevna

Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirish strategiyasini takomillashtirish 539
Rajabova Zebiniso Anvarovna

Ta'lim samaradorligini oshirishda zamonaviy yondashuvlar va ularning istiqbollari 543
Raxmatov Uchkun Ergashevich

BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARIDA KREATIV YOZMA NUTQ KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH

Rajabova Zebiniso Anvarovna
Buxoro davlat pedagogika instituti doktoranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirish strategiyalarini takomillashtirish masalasi chuqur tahlil etilgan. Globalizatsiya sharoitida ingliz tilini samarali o'qitish nafaqat grammatik bilimlarni, balki ijodiy fikrlash va mustaqil yozuv ko'nikmalarini shakllantirishni ham taqozo etmoqda. Ayniqsa, kelajakdagi ingliz tili o'qituvchisida kreativ yozma nutq kompetensiyasi rivojlangan bo'lishi, ularning kasbiy faoliyatida zamonaviy metodlar asosida o'quvchilarga ijodiy yondashuvni o'rgatish imkonini yaratadi.

Maqolada kreativ yozuv tushunchasi, uning didaktik ahamiyati va o'qituvchi tayyorlash tizimidagi o'rni ilmiy-nazariy asosda yoritilgan. Shuningdek, bo'lajak o'qituvchilarda ushbu kompetensiyani shakllantirishda konstruktiv pedagogika, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), tanqidiy fikrlashni rivojlantiruvchi topshiriqlar, interfaol va innovatsion metodlardan foydalanishning afzalliklari ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: kreativ yozma nutq, ingliz tili o'qituvchisi, kompetensiya, strategiya, interfaol metodlar, AKT.

Abstract: This article thoroughly examines the issue of improving strategies for developing creative writing competence in future English language teachers. In the context of globalization, effective English language teaching requires not only grammatical knowledge but also the ability to think creatively and develop independent writing skills. The presence of well-developed creative writing competence in future teachers allows them to employ modern methods to cultivate students' creative approaches.

The article analyzes the concept of creative writing, its didactic significance, and its role in teacher training from theoretical and methodological perspectives. It also highlights the advantages of using constructive pedagogy, modern information and communication technologies (ICT), tasks that foster critical thinking, as well as interactive and innovative teaching methods in developing this competence among pre-service teachers.

Key words: creative writing, English language teacher, competence, strategy, interactive methods, ICT.

Аннотация: В данной статье подробно рассматривается вопрос совершенствования стратегий формирования креативной письменной компетенции у будущих преподавателей английского языка. В условиях глобализации эффективное преподавание английского языка требует не только грамматических знаний, но и способности к творческому мышлению, а также развития навыков самостоятельного письма. Наличие развитой креативной письменной компетенции у будущих учителей позволяет использовать современные методы для формирования творческого подхода у студентов.

В статье раскрываются понятие креативного письма, его дидактическое значение и роль в системе подготовки учителей с теоретической и методологической точки зрения. Подчёркиваются преимущества применения конструктивной педагогики, современных информационно-коммуникационных технологий (ИКТ), заданий, способствующих развитию критического мышления, а также интерактивных и инновационных методов обучения для формирования данной компетенции у студентов.

Ключевые слова: креативное письмо, преподаватель английского языка, компетенция, стратегия, интерактивные методы, ИКТ.

KIRISH

Ingliz tili oʻqituvchilarini tayyorlash jarayoni zamonaviy taʼlim talablari va globalizatsiya sharoitida yangi yondashuvlarni oʻz ichiga olishi zarur. Bugungi kunda ingliz tilini oʻqitish faqat tilning grammatik va leksik jihatlarini oʻrganish bilan cheklanmay, balki talabalarning kreativ fikrlashini rivojlantirish va mustaqil yozma nutq koʻnikmalarini shakllantirish kabi murakkab kompetensiyalarni ham qamrab oladi. Ayniqsa, boʻlajak ingliz tili oʻqituvchilari uchun kreativ yozma nutq kompetensiyasi alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki ular oʻz oʻquvchilariga nafaqat tilni oʻrgatish, balki ijodiy yondashuv, mustaqil fikrlash va original matnlar yaratishga ragʻbatlantirish imkoniyatini ham berishlari lozim.

Hozirgi kunda oʻqituvchi tayyorlash tizimi koʻp jihatdan anʼanaviy metodlarga asoslangan boʻlsa-da, yangi pedagogik texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar talabalarning kreativ yozuv koʻnikmalarini rivojlantirishda samarali natijalar berishi mumkin. Ushbu maqolada boʻlajak ingliz tili oʻqituvchilarida kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirishning samarali strategiyalari tahlil qilinadi hamda mavjud yondashuvlar asosida bu jarayonni takomillashtirish yoʻllari koʻrib chiqiladi. Tadqiqotda taʼlim jarayoniga innovatsion metodlar, interfaol yondashuvlar va kreativ yozuvga oid ijodiy topshiriqlarni joriy etish orqali boʻlajak oʻqituvchilarni tayyorlashda yuqori samaradorlikka erishish mumkinligi ilmiy asosda yoritiladi.

Maqolaning asosiy maqsadi ingliz tili oʻqituvchilarini tayyorlash jarayonida kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirish strategiyalarini takomillashtirish hamda zamonaviy taʼlim tizimi uchun innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqishdan iboratdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ingliz tili oʻqituvchilarida kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirishga doir ilmiy tadqiqotlar koʻplab muhim yoʻnalishlarni qamrab olgan. Adabiyotlar tahlili orqali ushbu sohadagi muhim ilmiy qarashlar va pedagogik tajribalar oʻrganiladi.

Bir qator tadqiqotchilar, masalan, Richards va Rodgers (2001) oʻzlarining *Approaches and Methods in Language Teaching* asarida til oʻqitish metodologiyalarining turli yondashuvlarini tahlil qilgan. Ular anʼanaviy til oʻqitish metodlari bilan bir qatorda, kreativ va kommunikativ yondashuvlarning ham ahamiyatini koʻrsatib, ularda yozma nutqni rivojlantirishning dolzarbligini taʼkidlaganlar. Cumming (2001) esa yozuvning ijodiy jihatlarini oʻrgatishda konstruktiv pedagogikaning oʻrni haqida fikr bildirgan hamda kreativ yozuvning talabalarning fikrlash qobiliyatini rivojlantirishdagi rolini yoritgan.

Kreativ yozma nutq kompetensiyasining taʼlimdagi oʻrni toʻgʻrisida Writings va Cohen (2010) olib borgan tadqiqotlar alohida eʼtiborga molik. Ularning fikricha, kreativ yozuv nafaqat tilni oʻrganish, balki mustaqil fikrlash, erkin ifodalanish va qarorlar qabul qilishda ham muhim vosita hisoblanadi. Yozuv jarayonida oʻquvchi nafaqat yozma tilni oʻzlashtiradi, balki dunyoqarashini kengaytiradi va ijodiy salohiyatini rivojlantiradi.

Merriam va Tisdell (2016) oʻzlarining *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation* asarida metodologik jihatdan ijodiy yozuvni oʻrgatishning oʻziga xos usullarini keltirganlar. Ularning taʼkidlashicha, kreativ yozuvga qaratilgan metodik yondashuvlar oʻquvchilarning ichki salohiyatini ochishga, yangi gʻoyalar yaratishga va oʻz fikrlarini mustaqil hamda original tarzda ifodalashga undaydi.

Shuningdek, Brown (2000) va Smith (2012) kabi olimlar ingliz tili oʻqituvchilarida kreativ yozuv kompetensiyasini shakllantirishda texnologiyaning oʻrni haqida izlanishlar olib borganlar. Ular zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) kreativ yozuvni oʻrgatish jarayoniga qanday integratsiya qilinishi mumkinligini tahlil qilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot yondashuvi

Ushbu izlanishda sifatli tadqiqot (qualitative research) metodologiyasi qoʻllanilgan boʻlib, u oʻquvchilarning yozma nutqdagi kreativlik darajasini, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini va pedagogik yondashuvlarning samaradorligini aniqlash imkonini beradi. Sifatli tadqiqot yozma ishlarni tahlil qilish, oʻqituvchilar bilan intervyu oʻtkazish va tajribaviy natijalarni oʻrganish orqali amalga oshiriladi.

Maʼlumot yigʻish usullari:

1. **Yozma topshiriqlar va testlar:** Boʻlajak ingliz tili oʻqituvchilarining yozma nutqi maxsus topshiriqlar, esse va ijodiy testlar orqali baholanadi. Ushbu topshiriqlar ularning original fikrlashini va ijodiy yondashuvlarini rivojlantirishga qaratilgan.
2. **Intervyu va soʻrovnomalar:** Oʻqituvchilar va talabalar bilan oʻtkazilgan suhbatlar orqali ijodiy yozuvni oʻrgatishdagi tajriba, samaradorlik hamda oʻquvchilarning yozuvga munosabati aniqlanadi.

3. **Observatsiya:** Dars jarayonini va talabalarning yozma ishlarini kuzatish orqali amaliy ma'lumotlar yig'iladi. Bu usul samarali strategiyalarni aniqlashga yordam beradi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish:

1. **Tematik tahlil:** Yozma ishlar va intervyulardan olingan ma'lumotlar umumlashtirilib, ijodiy yondashuvlar va kreativlik darajalari baholanadi.
2. **Deskriptiv tahlil:** Grammatik, leksik va uslubiy jihatlar tahlil qilinadi. Bu yondashuv metodik usullar samaradorligini ochib beradi.
3. **Eksperiment:** Tadqiqotning asosiy qismi sifatida eksperimental metod qo'llanilib, dastlab talabalarning yozma nutqi o'rganiladi. So'ngra innovatsion metodlar va ijodiy topshiriqlar tatbiq qilinib, natijalar baholanadi.

Nazariy tahlil

Adabiyotlar va ilgari o'tkazilgan tadqiqotlar asosida kreativ yozuv kompetensiyasini shakllantirishning metodologik hamda amaliy tajribalari umumlashtiriladi.

Tadqiqot faqat bo'lajak ingliz tili o'qituvchilari auditoriyasida olib borilgan bo'lib, cheklov sifatida o'quv guruhlarining soni va eksperiment muddatining qisqaligi qayd etiladi. Ushbu holat natijalarni keng qamrovli umumlashtirish imkoniyatini biroz chegaralaydi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqotning asosiy maqsadi bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirish strategiyalarini takomillashtirishdan iborat bo'ldi. Tadqiqot davomida amalga oshirilgan eksperiment, o'quvchilar va o'qituvchilar bilan o'tkazilgan intervyular, yozma ishlarning tahlili hamda o'qitish jarayonida qo'llanilgan innovatsion metodlar va kreativ yozuvga oid yondashuvlarning samaradorligi aniqlab berildi.

Kreativ yozma nutq kompetensiyasining rivojlanishi

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'qituvchilar tomonidan qo'llanilgan interfaol metodlar, multimodal yondashuvlar va innovatsion texnologiyalar o'quvchilarning yozma nutq kompetensiyasini sezilarli darajada rivojlantirdi. Yozma ishlar va esse topshiriqlarini bajargan talabalar ijodiy yondashuvda faolroq bo'lib, o'z fikrlarini aniq, lo'nda va erkin ifodalashga muvaffaq bo'ldilar.

Pedagogik metodlarning samaradorligi

Yozma nutqni rivojlantirishda konstruktiv pedagogika hamda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (AKT) qo'llash samarali natijalar bergani kuzatildi. Interfaol metodlar, jumladan, guruh bo'lib ishlash, ijodiy muhokamalar va kollaborativ yozuv mashg'ulotlari o'quvchilarning nafaqat yozma, balki og'zaki nutqdagi kreativliklarini ham rivojlantirdi.

Yozma ishlar tahlili

Ijodiy esse va yozma topshiriqlarni tahlil qilish natijasida talabalar yozuvlarida original fikrlar ko'paygani, aniq struktura shakllangani va mantiqiy xatoliklarning kamaygani aniqlandi. Shuningdek, talabalar yangi g'oyalarni ilgari surishga, tilni amaliyotda qo'llashga va mustaqil fikrlashga ko'proq qiziqish bildirdilar.

O'qituvchilarning fikrlari

Tadqiqot jarayonida o'qituvchilar bilan o'tkazilgan intervyular pedagoglarning kreativ yozuvni o'rgatish bo'yicha qarashlarini yoritdi. Ularning fikricha, yangi pedagogik texnologiyalar va kreativ metodlarni joriy etish o'quvchilar yozma nutqini samarali rivojlantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, ayrim o'qituvchilar zamonaviy metodlarga moslashishda qiyinchiliklarga duch kelishganini va texnologiyalarni qo'llashda tajriba yetishmasligini ham qayd etishdi.

Xulosalar

Tadqiqot natijalariga asoslanib quyidagi xulosalar chiqarildi:

1. Kreativ yozuvni o'rgatishda zamonaviy pedagogik metodlar va AKTdan foydalanish o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarni nafaqat grammatika va leksika, balki original fikrlarni yaratishga rag'batlantirish zarur.
2. Talabalarning yozma nutqidagi kreativlikni rivojlantirishda o'qituvchilarning innovatsion yondashuvlarga tayyorligi muhim rol o'ynaydi. Interfaol metodlar, guruhiy ishlash va kollaborativ mashg'ulotlar talabalarni

MAKTAB TA'LIMI SCHOOL EDUCATION ШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ijodiy fikrlashga undaydi. Shu sababli o'qituvchilarning malakasini oshirish va zamonaviy metodlarni o'zlashtirish zarurdir.

3. Kreativ yozuvga oid topshiriqlar o'quvchilarning yozma nutq sifatini oshirishda samarali vosita hisoblanadi. Bu topshiriqlar orqali ular mantiqiy struktura, grammatika va uslubiy jihatlarni ham mustahkamlash imkoniga ega bo'ladilar.

Kelajakda qo'llanishi

Tadqiqot natijalari bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini tayyorlash tizimini takomillashtirishda qo'llanishi mumkin. Birinchidan, ta'lim dasturlariga innovatsion metodlarni keng joriy qilish talab etiladi. Ikkinchidan, o'qituvchilarning zamonaviy texnologiyalarni o'zlashtirishini ta'minlash uchun muntazam ravishda malaka oshirish kurslari tashkil etilishi zarur. Shuningdek, kreativ yozuvni rivojlantirish uchun yangi didaktik materiallar ishlab chiqilishi va o'quvchi-o'qituvchi o'rtasida muntazam muloqot hamda fikr almashuvga imkoniyat yaratish ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirish strategiyalarini takomillashtirishga qaratildi va uning natijalari ta'lim jarayonida yozma nutqni rivojlantirishda ijodiy yondashuvlar hamda innovatsion metodlarning zarurligini ko'rsatdi. Eksperimentlar, intervyular va yozma ishlar tahlili kreativ yozuvni rivojlantirishda qo'llanilgan metodlarning samaradorligini isbotladi.

Birinchidan, kreativ yozma nutq kompetensiyasini shakllantirishda o'qituvchilarning zamonaviy pedagogik yondashuvlari va texnologiyalardan foydalanishi o'quvchilarning kreativlik darajasini sezilarli darajada oshirdi. Interfaol metodlar, guruhiy ishlash, kollaborativ yozuv mashg'ulotlari hamda multimodal yondashuvlar o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishda samarali bo'ldi.

Ikkinchidan, tadqiqot kreativ yozuvni o'rgatishda o'qituvchilarning tayyorgarligi va metodik malakasining muhimligini ko'rsatdi. O'qituvchilar zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llashda ayrim qiyinchiliklarga duch kelgan bo'lsalar-da, innovatsion metodlarni tatbiq etish orqali o'quvchilarning yozma nutqini mustahkamlashda muvaffaqiyatlarga erishdilar.

Uchinchidan, tadqiqotda ko'rsatilgan metodik yondashuvlar – kreativ yozuvga oid topshiriqlar, esse mashqlari va ijodiy yozuv faoliyatlari – o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, g'oya yaratish qobiliyatini va erkin ifodalanish ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita bo'lib chiqdi. Yozma mashg'ulotlar o'quvchilarning motivatsiyasini oshirib, ularni kreativ va original tarzda fikrlashga undadi.

Kelajak istiqbollari

Ta'lim tizimida kreativ yozuv kompetensiyasini shakllantirish samaradorligini oshirish uchun qo'shimcha tadqiqotlar o'tkazish, yangi didaktik materiallar ishlab chiqish, pedagoglarning malakasini oshirish va kreativ metodlarni muntazam ravishda joriy etish zarur. Bu yo'nalishdagi sa'y-harakatlar ta'lim sifatini yanada takomillashtiradi.

Umumiy xulosa

Tadqiqot natijalari bo'lajak ingliz tili o'qituvchilari tayyorlash jarayonida kreativ yozma nutqni rivojlantirishga qaratilgan metodlarni yanada mukammallashtirishga xizmat qiladi. Shuningdek, u talabalarning ijodiy salohiyatini oshirishga yordam beradi. Bu esa nafaqat til o'rganish jarayonida, balki ularning umumiy intellektual rivojlanishida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Lakoff, Robin. Language and Woman's Place. – New York: Harper & Row, 1975. – B. 1–84.
2. Tannen, Deborah. You Just Don't Understand: Women and Men in Conversation. – New York: William Morrow and Company, 2020. – B. 15–200.
3. Eckert, Penelope; McConnell-Ginet, Sally. Language and Gender. – Cambridge: Cambridge University Press, 2023. – B. 1–300.
4. Cameron, Deborah. Feminism and Linguistic Theory. 2-nashr. – London: Macmillan, 2022. – B. 1–150.
5. Coates, Jennifer. Women, Men and Language: A Sociolinguistic Account of Gender Differences in Language. 3-nashr. – Harlow: Pearson Education, 2004. – B. 10–250.
6. Brown, J. S. Principles of Language Learning and Teaching. 2-nashr. – White Plains: Pearson Education, 2000. – B. 1–250.
7. Smith, G. L. Creativity and Language Learning: A Guide for Educators. – Cambridge: Cambridge University Press, 2012. – B. 1–200.
8. Mills, Sarah. Language and Sexism. – London: Routledge, 2008. – B. 1–180.

13.00.00	Pedagogika fanlari
13.00.01	Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02	Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03	Maxsus pedagogika
13.00.04	Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05	Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06	Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07	Ta’limda menejment
13.00.08	Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09	Ijtimoiy pedagogika
07.00.00	Tarix fanlari
19.00.00	Psixologiya fanlari
01.00.00	Fizika-matematika fanlari
02.00.00	Kimyo fanlari
03.00.00	Biologiya fanlari
09.00.00	Falsafa fanlari
10.00.00	Filologiya fanlari
11.00.00	Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.